

**UCHWAŁA NR...../...../2019
RADY MIASTA ŚWINOUJŚCIE**

z dnia..... stycznia 2019 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998, poz. 1076, poz. 1544, poz. 2245) Rada Miasta Świnoujście uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Świnoujście.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2019 r.

Przewodnicząca Rady Miasta

Elżbieta Jabłońska

Załącznik
do uchwały nr/...../2019
Rady Miasta Świnoujście
z dnia stycznia 2019 r.

**Program opracowali pracownicy
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Świnoujściu**

Świnoujście, październik 2018r.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Główne założenia programu.....	4
3. Diagnoza.....	5
3.1 Ogólne dane demograficzne.....	5
3.2 Placówki oświatowe.....	7
3.3 Sąd Rodzinny.....	8
3.4 Placówki wsparcia dziennego.....	11
3.5 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.....	12
3.5.1 Świadczenia pieniężne.....	12
3.5.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	13
3.5.3 Wsparcie i pomoc asystenta rodziny.....	15
3.5.4 Rodziny wspierające	21
3.6 Podejmowane działania.....	20
4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny	25
5. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018”	26
6. Cele programu.....	27
7. Finansowanie i monitoring.....	32
8. Zakończenie.....	32

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

1. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 został przygotowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.), który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Pierwszy taki program obowiązywał na terenie Miasta Świnoujście w latach 2013-2015 na podstawie uchwały Nr XL/329/2013 Rady Miasta Świnoujście z dnia 2 lipca 2013r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015. Kolejny, na lata 2016-2018 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/204/2016 Rady Miasta Świnoujście z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018.

Zgodnie z art. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy;

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. Główne założenia programu

Głównym założeniem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W niniejszym programie uwzględniono konieczność wielokierunkowego oddziaływania zarówno na dzieci jak i na ich opiekunów. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców, zwiększenie umiejętności prospołecznych wszystkich członków rodziny oraz praca z rodziną w środowisku lokalnym ma przyczynić się do jej wzmocnienia i prawidłowego funkcjonowania.

Przygotowany program zgodny jest ze:

- „Strategią Rozwoju Miasta na lata 2014-2020”; cel strategiczny – Wzmocnienie kapitału społecznego, cel operacyjny – Harmonijny rozwój różnych funkcji Miasta, podnoszących jakość życia mieszkańców,
- „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Świnoujściu na lata 2017-2026”, cel – Wzmocnienie funkcjonowania świnoujskiej rodziny, działanie 2. Wspieranie rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej,

Czas realizacji programu zaplanowano na lata 2019-2021.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

3. Diagnoza

Do przeprowadzenia diagnozy w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin funkcjonujących na terenie Świnoujścia wykorzystano dane:

- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu,
- Sądu Rodzinnego w Świnoujściu,
- placówek wsparcia dziennego w Świnoujściu,
- Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Świnoujście,
- Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Świnoujście,
- Wydziału Spraw Obywatelskich.

3.1 Ogólne dane demograficzne

Poniżej, w wersji tabelarycznej przedstawiono dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące ludności zamieszkującej w naszym mieście.

Tabela nr 1

Rok	Ludność ogółem:	w tym: mężczyźni	w tym: kobiety	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Rozwody
2008	40.829	19.770	21.059	324	369	-45	261	116
2009	40.765	19.714	21.051	344	367	-23	265	119
2010	40.759	19.689	21.070	332	390	-58	213	104
2011	41.516	20.072	21.444	321	391	-70	175	105
2012	41.509	20.080	21.429	291	400	-109	177	83
2013	41.371	20.003	21.368	266	437	-171	167	86
2014	41.276	19.943	21.333	288	397	-109	210	123
2015	41.152	19.873	21.279	252	463	-211	229	91
2016	41.115	19.813	21.302	326	483	-157	217	80
2017	41.032	19.756	21.276	339	485	-146	228	96

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

W okresie ostatnich 10 lat (lata 2008 – 2017) liczba mieszkańców Świnoujścia wg danych Głównego Urzędu Statystycznego wahała się od 40.759 w roku 2010 do 41.516 w roku 2011. Średnia liczba mieszkańców Świnoujścia w tym okresie wyniosła ok. 41.132 osoby. Od 2011 r. możemy zauważyć co roku, nieznaczny lecz stały spadek liczby mieszkańców. We wszystkich analizowanych latach w Świnoujściu większą grupę stanowiły kobiety. Średnio było ich ok. 21.261, natomiast mężczyzn ok. 19.871, a zatem o ok. 1.390 mniej.

Średnia liczba urodzeń dzieci w naszym Mieście w badanym okresie wyniosła ok. 308. Najwięcej dzieci urodziło się w 2009 r. – 344, najmniej natomiast w 2013 r. - 266. Niestety, przez wszystkie dziesięć analizowanych lat liczba zgonów była większa niż liczba urodzeń. Średnio co roku w Świnoujściu umiera ok. 418 osób. Największą liczbę zgonów odnotowano w 2017 r. i było ich aż 485, najmniej osób odeszło w 2009 r. tj. 367. Z analizy powyższych danych wynika, iż przez cały badany okres utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. Najmniejszą wartość osiągnął on w 2009r. - 23 (urodziło się wówczas 344 dzieci, zmarło 367 osób), a największą w 2015 r. - 211 (urodziło się 252 dzieci, a zmarły 463 osoby). Średni przyrost naturalny w badanej dekadzie wyniósł ok. -110.

Przeanalizowano także liczbę zawieranych małżeństw przez mieszkańców Świnoujścia oraz liczbę małżeństw rozwiązanych przez rozwód. Najwięcej małżeństw zawarto w 2009 r. – 265. Najmniej małżeństw stanęło na ślubnym kobiercu w roku 2013 r. – 167. Średnio w okresie od 2008 r. do 2017 r. w naszym Mieście zawieranych było ok. 214 małżeństw rocznie, a 100 związków małżeńskich kończyło się rozwodem.

Z danych otrzymanych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Świnoujście wynika, iż wg stanu na dzień 31 grudnia liczba mieszkańców naszego miasta, a w tym liczba dzieci w wieku 0-18 lat wynosiła odpowiednio:

Tabela Nr 2

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba mieszkańców miasta Świnoujście	38.320	37.897	37.588
w tym liczba dzieci w wieku 0-18 lat	5.480	5.408	5.422

Źródło: Dane Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Świnoujście

Jak widać dane liczbowe dotyczące liczby mieszkańców pochodzące z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i z Głównego Urzędu Statystycznego znacznie się różnią. Wynika to z faktu, iż Urząd Miasta posiada informacje jedynie na temat liczby osób

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

zameldowanych w naszym Mieście. Z przekazanych danych wynika, iż liczba osób zameldowanych w Świnoujściu w okresie ostatnich trzech lat zmniejszała się. W ciągu dwóch lat spadła o 732 osoby. Liczba dzieci zameldowanych w Świnoujściu wahała się od 5.480 w 2015 roku do 5.408 w 2016 roku. Dzieci w wieku od 0 do 18 lat stanowią ok. 14% populacji osób zameldowanych w Świnoujściu.

3.2 Placówki oświatowe

Z danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Świnoujście wynika, że w Świnoujściu w ostatnich latach następująca liczba dzieci i młodzieży uczęszczała do placówek oświatowych:

Tabela nr 3

Placówki oświatowe publiczne i niepubliczne	rok szkolny 2015/2016	rok szkolny 2016/2017	rok szkolny 2017/2018
Liczba placówek oświatowych ogółem (bez placówek dla osób dorosłych), w tym:	40	41	35
- przedszkoli	13	14	13
- szkół podstawowych	8	8	9
- gimnazjów	8	8	0
- pozostałych (technika, licea, szkoły zawodowe)	11	11	13
Liczba dzieci w placówkach ogółem, w tym:	5.232	5.247	5.237
- przedszkolach	1.008	1.200	1.192
- szkołach podstawowych	2.310	2.122	3.110
- szkołach gimnazjalnych	831	928	0
- pozostałych (technika, licea, szkoły zawodowe)	1.083	997	935

Źródło: Dane Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Świnoujścia

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Jak wynika z danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Świnoujście liczba dzieci i młodzieży ogółem w placówkach oświatowych w okresie ostatnich trzech lat utrzymywała się na bardzo podobnym poziomie i wahała się od 5232 do 5247.

Dzięki funkcjonowaniu dzieci i młodzieży w systemie oświatowym możliwe jest „wyłapanie” przez osoby pracujące z nimi tj.: wychowawców, nauczycieli, pedagogów czy psychologów ewentualnych niepokojących sygnałów świadczących o problemach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach. Pozwala to na podjęcie stosownych działań przez pracowników placówek oświatowych, a także w razie gdy ich działania nie przynoszą pozytywnych efektów, poinformowanie Sądu Rodzinnego o nieprawidłowym funkcjonowaniu rodziny i zaniedbaniach wobec dzieci.

3.3 Sąd Rodzinny

Problemy opiekuńczo-wychowawcze mają niejednokrotnie swoje skutki prawne. Jak stanowi preambuła ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018r., poz. 969) została ona przyjęta przez ustawodawcę w dążeniu do przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich i stwarzania warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego, oraz w dążeniu do umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich na świadomych swych obowiązków członków społeczeństwa.

Zgodnie z art. 7 § 1 pkt 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich Sąd Rodzinny może zobowiązać rodziców lub opiekuna do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy ze szkołą, do której nieletni uczęszcza, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną poradnią specjalistyczną, zakładem pracy, w którym jest zatrudniony, oraz lekarzem lub zakładem leczniczym. Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli nr 5 Sąd Rodzinny w Świnoujściu w 2015 roku 15 razy skorzystał z takiej możliwości, w 2016 roku – 4 razy, a w 2017 roku – 5 razy.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Tabela nr 4

Rodzaj zobowiązania	Liczba orzeczeń w zakresie zobowiązania rodzica/opiekuna		
	2015r.	2016r.	2017r.
Zobowiązanie rodziców lub opiekuna do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy ze szkołą, do której nieletni uczęszcza, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną poradnią specjalistyczną, zakładem pracy, w którym jest zatrudniony, oraz lekarzem lub zakładem leczniczym	15	4	5

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Wobec rodziców nieprawidłowo wypełniających swoje funkcje opiekuńczo-wychowawcze, w sytuacji gdy zagrożone jest dobro małoletnich dzieci, Sąd Rodzinny wydaje stosowne orzeczenia dotyczące władzy rodzicielskiej.

Tabela nr 5

Rodzaj orzeczenia w zakresie władzy rodzicielskiej	lata		
	2015	2016	2017
liczba wydanych orzeczeń w zakresie <u>zawieszenia</u> władzy rodzicielskiej z powodu zaniedbań w sferze opiekuńczo - wychowawczej	-	-	1
liczba wydanych orzeczeń w zakresie <u>ograniczenia</u> władzy rodzicielskiej z powodu zaniedbań w sferze opiekuńczo - wychowawczej	27	9	16
liczba wydanych orzeczeń w zakresie <u>pozbawienia</u> władzy rodzicielskiej z powodu zaniedbań w sferze opiekuńczo - wychowawczej	25	22	17
liczba wydanych orzeczeń w zakresie <u>przywrócenia</u> władzy rodzicielskiej	4	4	10
Liczba orzeczeń w zakresie <u>ograniczenia albo zakazu kontaktów z dzieckiem</u>	-	-	-

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W latach 2015-2016 Sąd nie wydał żadnego postanowienia w zakresie zawieszenia władzy rodzicielskiej, natomiast w roku 2017 jedno. Jak wynika z danych przedstawionych w powyższej tabeli, bardzo różnie prezentuje się liczba orzeczeń Sądu Rodzinnego w zakresie ograniczenia władzy rodzicielskiej rodzicom nieprawidłowo wykonującym obowiązki opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci. W 2015 roku Sąd wydał 27 takich postanowień,

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

w 2016 roku zaledwie 9, natomiast w 2017 roku - 16. Na podobnym poziomie utrzymywała się w ostatnich 3 latach liczba postanowień Sądu Rodzinnego w zakresie pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej nad dziećmi. W 2015 roku Sąd orzekł o pozbawieniu władzy 25 razy, w 2016 roku - 22 razy, a w 2017 roku - 17 razy. W zakresie przywrócenia władzy rodzicielskiej, Sąd Rodzinny najwięcej orzeczeń wydał w roku 2017 i było ich aż 10 podczas, gdy w poprzednich latach zdarzyło się to jedynie czterokrotnie.

Zgodnie z art. 109 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017r., poz. 682 z późn. zm.) jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy może wydać odpowiednie zarządzenia. Może w szczególności:

- 1) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;
- 2) określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- 3) poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- 4) skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- 5) zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Z danych Sądu Rejonowego w Świnoujściu wynika, że w ostatnim okresie Sąd wydał następujące zarządzenia:

Tabela nr 6

Zarządzenia wydane w przypadku zagrożenia dobra dziecka (art. 109 § 2 kodeks rodzinny i opiekuńczy):	lata		
	2015	2016	2017
- zobowiązanie rodziców do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną,	8	8	7
- skierowanie małoletniego do placówki wsparcia dziennego,	-	-	-
- skierowanie rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;	1	-	1
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;	22	12	20
- skierowanie małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi.	-	-	-

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Jak widać Sąd najczęściej poddawał wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego i tak w 2015 r. wydano 22 takie zarządzenia, w 2016 r. - 12, a w 2017 r.- 20.

Stosunkowo często Sąd Rodzinny korzystał także z możliwości zobowiązania rodziców do pracy z asystentem rodziny. W latach 2015-2016 wydano po 8 postanowień w tej sprawie, natomiast w 2017 - 7.

3.4 Placówki wsparcia dziennego

Zgodnie z art. 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.) w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego może prowadzić gmina, podmiot, któremu gmina zleca realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Placówka przy realizacji swoich zadań współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny i dobrowolny (chyba, że do placówki skieruje sąd).

W Świnoujściu funkcjonują cztery placówki wsparcia dziennego, prowadzone przez organizacje pozarządowe, którym Miasto zleciło realizację zadania. Trzy z nich prowadzone są przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Są to:

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Nr 1, przy ul. Sosnowej 16,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Nr 2, przy ul. Dąbrowskiego 4,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Nr 3, przy ul. Modrzejewskiej 20.

Czwarta placówka tj. Świetlica Środowiskowa, przy ul. Hołdu Pruskiego 11 prowadzona jest przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej.

Łącznie, wszystkie cztery placówki zapewniają miejsce dla 115. dzieci.

Ogółem w roku 2015 ze wsparcia oferowanego przez placówki wsparcia dziennego skorzystało 180 dzieci, w 2016 r. - 144 dzieci, a w 2017 r. - 142 dzieci.

Do placówek wsparcia dziennego dzieci kierowane były przez: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, psychologów i pedagogów szkolnych.

Na bieżąco analizowana była sytuacja dzieci w kontekście ich sytuacji rodzinnej i szkolnej oraz weryfikowano ich potrzeby. Na podstawie zebranych informacji planowano rodzaje i specyfikę zajęć. Prowadzono następujące formy pracy z dziećmi:

- 1) zajęcia rozwijające zainteresowania i zdolności – plastyczne, muzyczne, teatralne, czytelnicze, informatyka komputerowa, kulinarne, gry i zabawy ruchowe,
- 2) działania wychowawcze – prace na rzecz placówki, utrzymywanie porządku i poszanowanie sprzętu, wyrabianie i utrwalanie nawyków higienicznych, utrwalanie zasad postępowania akceptowanych społecznie, aktywizowanie do udziału w konkursach i zawodach, rozwijanie wrażliwości na krzywdę ludzką i potrzebę niesienia pomocy innym, poszanowanie otaczającego środowiska (fauny, flory, dbałości środowiska pod względem ekologii),
- 3) organizowano imprezy okolicznościowe, wycieczki,
- 4) dożywianie, pomoc rzeczowa,
- 5) zajęcia socjoterapeutyczne – zajęcia rozwijające z zakresu komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z emocjami i uczuciami, budowania konstruktywnej hierarchii wartości, radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, radzenia sobie z nadmiernym stresem i napięciem, umiejętności odmawiania w sytuacjach nakłaniania przez rówieśników do zachowań ryzykownych, eliminowania agresji fizycznej i konfliktów rówieśniczych,
- 6) zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – rozwijanie zasobu pojęć oraz werbalizacji myśli, wyrównywanie braków szkolnych, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, usprawnianie percepcji słuchowej w zakresie analizy i syntezy słuchowej, pamięci słuchowej, usprawnianie motoryki małej w zakresie przygotowania do nauki pisania,
- 7) zajęcia logopedyczne,
- 8) zajęcia z profilaktyki uzależnień.

Ponadto, podejmowano inne działania na rzecz rodzin: udzielano porad, prowadzono stałą i systematyczną współpracę z rodzicami, indywidualne konsultacje z rodzicami dzieci, współpracowano z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi i pracownikami MOPR.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

3.5 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

3.5.1 Świadczenia pieniężne.

Świadczenia pieniężne, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) udzielane są osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie mogą przezwyciężyć we własnym zakresie. Wśród powodów ich udzielania można wymienić np.: ubóstwo, niepełnosprawność, bezdomność, bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Poniższa tabela przedstawia dane w zakresie ogólnej liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodziny w Świnoujściu przyznanych zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych oraz przypadków, gdy pomoc została udzielona między innymi ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 7

	2015 r.		2016 r.		2017 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną - świadczenia przyznane decyzją administracyjną (zadania własne i zlecone)	935	1.691	903	1.549	893	1.466
w tym: pomoc przyznana z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	230	678	207	598	187	520

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Od kilku już lat głównymi powodami przyznawania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej są obok ubóstwa, długotrwała i ciężka choroba (w ostatnich 3 latach średnio aż 52% rodzin korzystających z pomocy) oraz niepełnosprawność (średnio 45% osób otrzymujących pomoc finansową). Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego występuje u około 23% rodzin korzystających w Świnoujściu ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej. Zauważyć można, że na przestrzeni ostatnich trzech lat udział procentowy takich rodzin w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje. W ocenie pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu głównymi przyczynami bezradności w sprawach

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

opiekuńczo-wychowawczych są: niskie kompetencje wychowawcze rodziców/opiekunów, brak zainteresowania ze strony rodziców sprawami dziecka (czy chodzi do szkoły, czy się uczy, jak spędza wolny czas), negatywny wpływ środowiska lokalnego, uzależnienie rodziców, rodziny niepełne. Dużym problemem jest także brak wzorców rodzicielskich wyniesionych z domu rodzinnego i powielanie tej bezradności w dorosłym życiu.

3.5.2 Poradnictwo specjalistyczne

Rodziny przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą korzystać w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie nie tylko z pomocy pracowników socjalnych prowadzących wśród rodzin pracę socjalną i wnioskujących pomoc finansową czy też asystentów rodziny ale także z pomocy innych specjalistów tj.: psychologów, prawników czy pedagogów. Poradnictwo specjalistyczne prowadzone jest w MOPR w różnych działach, w zależności od sytuacji w jakiej znajduje się osoba potrzebująca wsparcia.

Wszyscy mieszkańcy Świnoujścia, którzy mają trudności i wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód mogą korzystać z poradnictwa w Dziale Pieczy Zastępczej i Poradnictwa Specjalistycznego. Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu poradnictwa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii, natomiast poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny. Osoby dotknięte traumatycznymi przeżyciami mogą uzyskać pomoc specjalistów z Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Mieszkańcy miasta przeżywający problemy opiekuńczo-wychowawcze skorzystali z następujących porad specjalistycznych świadczonych przez specjalistów Działu Pieczy Zastępczej i Poradnictwa Specjalistycznego MOPR:

Tabela nr 8

Rodzaj poradnictwa:	2015r.	2016r.	2017r.
psychologiczne	37 rodzin 86 porad	45 rodzin 97 porad	41 rodzin 107 porad
rodzinne	14 rodzin 21 porad	8 rodzin 22 porady	13 rodzin 27 porad
prawne	60 rodzin 76 porad	73 rodziny 97 porad	58 rodzin 79 porad

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Zaznaczyć należy, że w powyższej tabeli pokazano jedynie liczbę rodzin, które borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i skorzystały z pomocy specjalistów, a nie liczbę udzielonej pomocy łącznie wszystkim mieszkańcom Świnoujścia. Ogólnie bowiem, z poradnictwa specjalistycznego, w szczególności: prawnego, psychologicznego i rodzinnego świadczonego osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych korzysta znacznie większa liczba mieszkańców Świnoujścia. Na przykład w 2017 r. z pomocy takiej skorzystało 399 rodzin oraz 39 rodzin sprawujących pieczę zastępczą (rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka) oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej. Łącznie 438 rodzinom udzielono 993 porad.

Osobom i rodzinom przeżywającym problemy opiekuńczo-wychowawcze świadczone było także poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej. Celem takiej interwencji jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Do Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu w 2015 r. zgłosiło się 18 rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, w 2016 r. było to 14 rodzin, a w 2017 r. – 10 rodzin.

Poniższa tabela przedstawia liczbę udzielonych porad rodzinom z problemami opiekuńczo - wychowawczymi w zależności od rodzaju porady specjalistycznej:

Tabela Nr 9

Rodzaj poradnictwa:	2015r.	2016r.	2017r.
psychologiczne	18 rodzin 70 porad	14 rodzin 64 porady	6 rodzin 14 porad
pedagogiczne	-	3 rodziny 6 porad	8 rodzin 15 porad
prawne	-	-	-

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Jak widać, rodziny przeżywające trudności w prawidłowym pełnieniu swoich funkcji, najczęściej korzystały z pomocy psychologów i pedagogów OIK. W okresie ostatnich trzech lat żadna rodzina nie miała potrzeby skorzystania z porady prawnej w OIK.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Ogólnie, z interwencji kryzysowej stanowiącej zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu korzysta, podobnie jak z poradnictwa specjalistycznego znacznie więcej osób i tak np. w 2017 r. udzielono wsparcia 325 rodzin. Łącznie udzielono 1.205 porad, w tym: 976 porad psychologicznych (264 osobom), 190 porad prawnych (65 osobom) i 39 porad pedagogicznych (25 osobom).

3.5.3 Wsparcie i pomoc asystenta rodziny

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.), w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku kierownik ośrodka przydziela asystenta rodziny.

Istnieje także drugi tryb przyznania rodzinie borykającej się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi asystenta rodziny, o którym mowa była już wcześniej, a zatem zobowiązanie rodziny w drodze postanowienia Sądu Rodzinnego do współpracy z asystentem.

Asystent rodziny może pracować nie tylko z rodzinami zagrożonymi umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej z uwagi na ich niewydolność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych ale także z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych czasowo poza rodziną na rzecz ich powrotu do domu.

Do dnia 31 grudnia 2014 r., zgodnie z art. 232a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik ośrodka pomocy społecznej miał możliwość a nie obowiązek przydzielenia rodzinie asystenta rodziny. Po zmianie przepisów, od 1 stycznia 2015 r. gminy mają bezwzględny obowiązek zatrudniania asystentów rodziny, a kierownik ośrodka pomocy społecznej, po otrzymaniu wniosku od pracownika socjalnego, zobligowany jest asystenta rodzinie przydzielić.

Praca asystenta rodziny jest zasadniczym elementem systemu wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo. Ustawodawca w art. 8 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sformułował podstawową zasadę współpracy z rodzinami przeżywającymi trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji, a mianowicie wskazał, iż wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Najlepsze efekty praca przynosi wówczas, gdy rodzina otwarta jest na szeroki wachlarz oferowanego wsparcia zarówno w postaci pracy socjalnej pracownika socjalnego, osób świadczących specjalistyczne poradnictwo (psychologa, pedagoga, prawnika) jak i przedstawicieli innych placówek

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

i organizacji pomocowych. Należy jednak zwrócić uwagę, iż niezależnie od nakładu pracy wszystkich specjalistów najistotniejsza jest chęć zmiany ze strony rodziny. Jak wiadomo wprowadzanie zmiany jest procesem trudnym i wielofazowym. Istnieje wiele przyczyn inicjujących zmianę i wiele czynników wpływających na nią. Bardzo istotna jest wiara w możliwość zmiany samych osób i rodzin, których ten proces dotyczy ale także wiara osoby wspierającej. W budowaniu motywacji ogromne znaczenie ma także umiejętność budowania relacji oraz interakcja pomiędzy rodziną poszukującą pomocy, a osobą która pomaga jej zbudować motywację wewnętrzną. Zmiana sposobu myślenia i funkcjonowania wymaga odwagi i determinacji i nikt nie może zrobić tego za osobę, której zmiana dotyczy. Bardzo ważna jest zatem świadomość, że każda rodzina inaczej przechodzi przez ten proces. Są rodziny, którym udaje się pomóc, są takie, które nie podejmują w ogóle trudu zmiany, takie, które zatrzymują się na pewnym etapie bądź też wracają do swoich nawyków. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż naturalnym elementem procesu zmiany jest nawrót do wcześniejszych zachowań problemowych i powinien on być postrzegany w takim wymiarze a nie jako porażka.

Ustawodawca bardzo rygorystycznie wskazał kwalifikacje osób mogących wykonywać zawód asystenta rodziny. Zgodnie z art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentem rodziny może być osoba, która posiada:

- wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna,
- wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną,
- wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi itp. Najważniejszym zadaniem asystenta rodziny jest

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

pomoc rodzinie w nabyciu kompetencji umożliwiających prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, tak aby mogły wychowywać się w bezpiecznym środowisku rodzinnym.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Świnoujściu asystenci rodziny byli zatrudnieni już od 2012 r. Środki na ich wynagrodzenie początkowo pozyskiwane były z Europejskiego Funduszu Społecznego w związku z realizacją projektu systemowego pn. „Stać Mnie na Więcej”. Od 2013 r. Miasto angażuje własne środki finansowe oraz pozyskuje dotacje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Tabel Nr 10

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba asystentów	5	6	6	5	5	5

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu.

Początkowo ustawodawca, w art. 247 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewidział, iż minister właściwy do spraw rodziny wprowadzi program na dofinansowanie w okresie 6 lat od dnia wejścia w życie ustawy (a zatem do 2017 r.) zadań własnych gminy i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, w szczególności na pokrycie części wydatków związanych z powołaniem asystentów rodziny. Ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu "Za życiem" (Dz. U. poz. 1292) przedłużono okres dofinansowania na okres 11 lat od dnia wejścia w życie ustawy, a zatem do 2022 r.

Od 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Świnoujściu zatrudnionych jest 5 asystentów rodziny. Wykonują oni swoje obowiązki w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez członków rodziny kontroli nad własnym życiem, która pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać rolę rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny na poziomie 5 osób pozwala na objęcie tą formą wsparcia rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, które wymagają takiej pomocy. Maksymalna liczba

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

rodzin wspieranych jednocześnie może wynieść 75. Dalsze utrzymanie zatrudnienia na tym poziomie pozwala na sprawne realizowanie zadania.

Wsparciem w formie asystenta rodziny w 2015r. objętych było 60 rodzin, przy czym 20 rodzinom przyznano tę formę pomocy właśnie w tym roku. W 2015 r. jedna rodzina otrzymała wsparcie asystenta na podstawie zarządzenia Sądu Rodzinnego, w którym zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017r., poz. 682 z późn. zm.) Sąd zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem rodziny. Jednocześnie należy wspomnieć, że Sąd wydał w 2015r. łącznie 8 takich zobowiązań z tym, że 7 z nich dotyczyło rodzin, którym Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie przyznał już wcześniej asystenta rodziny.

W 2015r. zakończono współpracę z 9 rodzinami. W przypadku 6 rodzin powodem było ustanie problemów opiekuńczo-wychowawczych wymagających wsparcia asystenta rodziny, natomiast 3 rodziny odmówiły dalszej współpracy. W takich przypadkach, z uwagi na dobro małoletnich dzieci przebywających w rodzinie i brak możliwości wspierania rodziny przekazywana jest informacja do Sądu Rodzinnego.

Asystent rodziny, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy zobowiązany jest do monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy. W związku z powyższym, w 2015 r. dwanaście rodzin objętych było takim monitoringiem. Ustawodawca nie wskazał zasad, w tym okresu i formy prowadzenia monitoringu. Z uwagi na potrzebę wzmacniania rodzin w procesie poprawy relacji i prawidłowego funkcjonowania bardzo ważne jest dostosowanie częstotliwości kontaktu i długości jego trwania do każdej z rodzin. Zbyt długi monitoring może spowodować przekonanie rodziny o swojej słabości i konieczności ciągłego wsparcia. W wyniku kilkuletnich doświadczeń wypracowano model polegający na prowadzeniu monitoringu funkcjonowania rodziny po zakończeniu współpracy przez okres około pół roku.

W 2016 roku 77 rodzin, korzystało ze wsparcia asystentów rodziny, przy czym 16 rodzinom przyznano tę formę pomocy w danym roku. Trzy spośród rodzin zostały zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny na podstawie zarządzenia Sądu Rodzinnego. W 2016 r. zakończono współpracę z 8 rodzinami. W przypadku 2 rodzin przyczyną zaprzestania współpracy asystenta z rodziną było osiągnięcie przez rodziców celów określonych w planie pracy z rodziną i ustanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, które mogłyby skutkować trafieniem dzieci do pieczy zastępczej. W 2 przypadkach rodziny odmówiły dalszej współpracy, 2 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania, w jednym przypadku nastąpił zgon rodzica, a w 1 przypadku z uwagi na stan zdrowia rodzica nie było możliwości dalszej pracy asystenta nad poprawą funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dwadzieścia rodzin, po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny objętych było monitoringiem.

W roku 2017 - 72 rodziny, objęte było wsparciem asystentów rodziny. Tę formę pomocy przyznano 5 nowym rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Współpracę zakończono z 19 rodzinami. W przypadku 11 rodzin przyczyną

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

zaprzestania współpracy asystenta z rodziną było osiągnięcie przez rodziców celów określonych w planie pracy z rodziną i ustanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, które mogłyby skutkować trafeniem dzieci do pieczy zastępczej. W trzech przypadkach rodziny nie realizowały planu pracy i nie współpracowały z asystentem rodziny, cztery rodziny wyprowadziły się poza Świnoujście, natomiast w jednym przypadku dziecko zostało objęte opieką w ramach pieczy zastępczej i nie było możliwości współpracy z rodzicem biologicznym.

Po zakończeniu współpracy z rodziną w 2017 roku asystenci monitorowali dalsze funkcjonowanie rodziny w piętnastu przypadkach.

W poniższej tabeli zebrano powyżej opisane dane:

Tabela nr 11

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny:	60	77	72
w tym liczba nowych rodzin	20	16	5
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę	9	8	19
Liczba rodzin, w których prowadzono monitoring	12	20	15

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu

Pierwszego stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860 ze zm.) na mocy, której zmieniono art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ten sposób, że dodano pkt 13a. Rozszerzono zatem katalog zadań asystenta rodziny o realizację zadań określonych w ww. ustawie.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu uprawnione są do poradnictwa w zakresie:

1) przewidywania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

- 2) wsparcia psychologicznego;
- 3) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo to koordynowane jest przez asystenta rodziny. Uprawnione są do niego kobiety posiadające dokument potwierdzający ciążę, ich rodziny lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie wydane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii, w zakresie ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,

Koordynacja polega na:

- 1) opracowywaniu wspólnie z osobami, których to dotyczy katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- 2) występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu tych osób, na ich żądanie, do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy (jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych realizujących wspieranie rodziny, innych jednostek sektora finansów publicznych lub wykonujących zadania zlecone im przez jednostki sektora finansów publicznych) z wyłączeniem świadczeniodawców, o których mowa w art. 5 pkt 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Asystent podejmuje koordynację wsparcia na wniosek osób uprawnionych. Od momentu wejścia w życie ustawy, do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu nie wpłynął żaden taki wniosek.

3.5.4 Rodziny wspierające

Zgodnie z art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie tej funkcji może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Rodzina wspierająca ustanawiana jest przez Prezydenta Miasta po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do zadań asystentów rodziny należy zatem odpowiednie rozeznanie sytuacji rodziny i znalezienie w jej otoczeniu ewentualnych osób mogących podjąć się tego zadania.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy z rodziną wspierającą zawiera się umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Miasto co roku zabezpiecza w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie środki finansowane na ten cel.

W latach 2015 -2017 w Świnoujściu nie było rodzin wspierających.

3.6 Podejmowane działania

Wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, tak aby rodzice właściwie wypełniali swoje obowiązki wychowawcze i opiekuńcze wobec dzieci zapewniając im bezpieczeństwo i stabilne dzieciństwo jest jednym z priorytetów polityki społecznej miasta. Różne instytucje i placówki funkcjonujące na terenie Świnoujścia podejmują działania na rzecz wspierania dzieci i rodziców.

W okresie od 18 do 26 listopada 2015 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przeprowadzono bezpłatne warsztaty informacyjno – edukacyjno – profilaktyczne dla mieszkańców Świnoujścia z zakresu psychologii i prawa („Prawne aspekty dziedziczenia, czyli jak dysponować swoim majątkiem na wypadek śmierci oraz jak dziedziczyć bez negatywnych konsekwencji”, „Jak pokonywać trudności”, „Asertywność w praktyce czyli dlaczego warto rozwinąć umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb i egzekwowania swoich praw”, „Czy można wychowywać dziecko nie stosując kar”). Ulotki informacyjne w sprawie zajęć przesłano do 26 instytucji. W warsztatach wzięło udział 9 osób.

Pracownicy OIK w okresie IX - XII 2015r. zrealizowali dla 71 uczniów klas VI Zespołu Szkół Publicznych z Oddziałami Integracyjnymi Nr 4 program „Chrońmy dzieci”. Zajęcia miały charakter profilaktyczno – edukacyjny, a ich celem była nauka rozpoznawania trudnych, zagrażających sytuacji oraz rozwijanie umiejętności szukania pomocy i reagowania na te sytuacje w kontekście relacji międzyludzkich, rówieśniczych, przemocy, trudności w radzeniu sobie z emocjami. W kolejnym roku od I do XII w zajęciach wzięło udział 393 uczniów z klas od I do V Szkoły Podstawowej Nr 4. Odkryło się 37 spotkań łącznie dla 19 klas.

Pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przeprowadzili w Szkole Podstawowej Nr 1 zajęcia profilaktyczno-edukacyjne pod nazwą „Co to jest złość”. W roku 2015 działaniami objęto uczniów 6 klas – łącznie 110 uczniów, natomiast w 2016 roku 7 klas - 123 uczniów.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

W grudniu 2015 r. w Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Integracyjnymi pracownicy SOWOPR zorganizowali warsztaty pod nazwą „Związek buduje a nie rujnuje”. W zajęciach wzięły udział 32 osoby. Warsztaty te odbywały się także w kolejnych latach, a udział w nich wzięło: w 2016 roku - 17 uczniów, w 2017 r. - 16 uczniów.

Ponadto, pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w kwietniu i listopadzie 2016 r. przeprowadzili warsztaty dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Czy znasz te słowa: złość, agresja, bo o tym dziś będzie mowa”. Wzięło w nich udział 142 uczniów z 6 klas ze Szkoły Podstawowej Nr 1.

W Świnoujściu prowadzone były Treningi Umiejętności Prospołecznych i Zastępowania Agresji (ART). Są to programy zaakceptowane i rekomendowane do realizacji przez Ośrodek Rozwoju Edukacji i znajdują się w banku rekomendowanych programów profilaktycznych. Są jednymi z bardziej skutecznych behawioralnych programów zmiany zachowań agresywnych i przemocowych dzieci, młodzieży i osób dorosłych na zachowania pożądane, prospołeczne. Programy wczesnej profilaktyki agresji prowadzone były:

- w 2015 r. w Przedszkolu Miejskim Nr 3, 9, 10 i 11, w Szkole Podstawowej Nr 1, 2, 4, Gimnazjum Publicznym Nr 2, Centrum Edukacji Zawodowej i Turystyki, Zespole Szkół Ogólnokształcących (gimnazjum). Objęto nimi 155 osób.
- w 2016 r. w Przedszkolu Miejskim Nr 3, 9, 10 i 11, w Szkole Podstawowej Nr 1, 2, 6, 4, Gimnazjum Publicznym Nr 2, Centrum Edukacji Zawodowej i Turystyki, Zespole Szkół Ogólnokształcących (gimnazjum). Objęto nimi łącznie 187 osób.
- w 2017 r. w Przedszkolu Miejskim Nr 9 i 10, w Szkole Podstawowej Nr 1, 2, 4 i 6 oraz w Centrum Edukacji Zawodowej i Turystyki. Objęto nimi łącznie 191 osób.

Od października 2015 r. w Świnoujściu uruchomiono Punkt Konsultacyjny Specjalistycznej Poradni FAS dla dzieci ze spektrum FAS/FASD i ich opiekunów. Wsparcie w zakresie Płodowego Zespołu Alkoholowego poprzez poradnictwo, konsultację i diagnozę uzyskało w 2016 r. 37 osób. Trzydzieścioro dzieci i 6 osób dorosłych rozpoczęło i ukończyło proces diagnostyczny, otrzymało diagnozę FAS wraz z instruktażem terapeutycznym. Ponadto, 7 dzieci i 5 dorosłych posiadających diagnozę FAS postawioną w 2015 r. kontynuowało działania terapeutyczne w kolejnym roku. Dwadzieścia osób pracujących z dzieckiem i rodziną zostało wyposażonych w podstawową wiedzę dotyczącą rozumienia zachowań i możliwości udzielenia pomocy dziecku zagrożonemu syndromem FAS/FASD i jego rodzinie. W 2017 r. wsparcie poprzez poradnictwo, konsultację i diagnozę uzyskały 44 osoby, w tym 16 osób dorosłych i 28 dzieci. Ponadto, 13 osób (rodzice/opiekunowie) brało udział w szkoleniu warsztatowym pn. „Wychowanie dziecka z FAS/FASD”.

W 2016 r. w Świnoujściu pilotażowo uruchomiono program pn. „Zrozumieć siebie, pokonać lęk i otworzyć się na przyszłość” w postaci terapeutycznych zajęć grupowych skierowanych do młodzieży objętej nauczaniem indywidualnym, której trudno odnaleźć się w grupie rówieśniczej oraz ich rodziców/opiekunów. Celem programu była psychoedukacja i integracja młodzieży tak, aby stworzyć im możliwość powrotu do środowiska szkolnego

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

i rówieśniczego m.in. poprzez: zwiększenie kompetencji społecznych, obniżenie poziomu lęku, wzmocnienie poczucia własnej wartości. Do programu zakwalifikowało się 14 osób (9 ze szkół gimnazjalnych i 5 ze szkół ponadgimnazjalnych). Z wymienionej grupy tylko 9 osób regularnie uczęszczało na zajęcia i osiągnęło pozytywne rezultaty. W roku 2017 program pn. „Zrozumieć siebie, pokonać lęk i otworzyć się na przyszłość część I i II” w postaci terapeutycznych zajęć grupowych skierowanych do młodzieży w wieku 12-18 lat był kontynuowany. W ramach programu odbyły się dwie edycje części pierwszej skierowanej do dzieci i młodzieży wchodzącej do programu i dwie edycje części drugiej (program pogłębiony) dla osób, które ukończyły część I i w dalszym ciągu potrzebują pomocy i wzmocnienia. W części pierwszej uczestniczyło 29 uczniów, w części drugiej 18 osób.

W naszym Mieście realizowany był także program pn. „Świadome Rodzicielstwo”, mający na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. W 2016 r. ramach programu przeprowadzono trzy edycje „Szkół dla rodziców i wychowawców”, w których wzięły udział 32 osoby. Do programu uczestnicy kierowani byli przez: koordynatorów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”, kuratorów sądowych, asystentów rodzin, kadre pedagogiczną, a także znajomych, którzy brali udział we wcześniejszych edycjach. W kolejnym roku w ramach programu przeprowadzono dwie edycje „Szkół dla rodziców i wychowawców”, w których wzięły udział 22 osoby i jedną edycję „Szkół dla rodziców nastolatków”, w której wzięło udział 13 osób (osoby te w latach wcześniejszych ukończyły „Szkółę dla rodziców i wychowawców”).

W 2017 r. pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej realizowali w placówkach oświatowych programy profilaktyczne mające na celu wyposażenie nie tylko samych rodziców ale i ich dzieci w wiedzę i umiejętności, dzięki którym będą mogli zapobiegać powstawaniu lub pogłębianiu się problemów w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Programy obejmowały zagadnienia z zakresu praw dzieci, asertywności czy przemocy w rodzinie:

- program: „Jak konstruktywnie rozwiązywać trudne sytuacje” - skierowany do uczniów szkół podstawowych. Zajęcia przeprowadzono w Szkole Podstawowej Nr 1 oraz Szkole Podstawowej Nr 4, udział w nich wzięło 70 uczniów.

- program: „Zresetuj się” - skierowany do uczniów szkół średnich I i II klas, który miał na celu wspieranie nastolatków w radzeniu sobie z wyzwaniami, jakim muszą sprostać w okresie adolescencji. Program zrealizowano w Liceum Ogólnokształcącym im. Mieszka I i wzięło w nim udział 63 uczniów.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Co roku, zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) w terminie do dnia 31 marca Prezydent Miasta Świnoujście składa Radzie Miasta Świnoujście sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada Miasta uchwała Gminny Program Wspierania Rodziny biorąc te potrzeby pod uwagę. Poniżej wskazano potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny przedstawione w sprawozdaniu za rok 2017.

Potrzeby w zakresie:

1. Tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i finansowania podnoszenia kwalifikacji przez asystentów - niezbędne jest przeznaczanie w kolejnych latach odpowiednich środków finansowych umożliwiających zarówno organizowanie szkoleń dla asystentów rodziny przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jak również branie udziału w szkoleniach organizowanych dla tej grupy zawodowej przez wyspecjalizowane podmioty poza siedzibą Ośrodka;
2. Tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - 1) zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa:
 - a) wsparcia i pomocy asystenta rodziny - utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny na poziomie 5 etatów,
 - b) dostępu do poradnictwa specjalistycznego – utrzymanie poradnictwa w aktualnym oferowanym wymiarze,
 - 2) organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających i finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające – dokonywanie przez asystentów rodziny rozeznania wśród rodzin objętych wsparciem w zakresie pozyskania rodzin wspierających. Dalsze zabezpieczanie środków finansowych z przeznaczeniem na zwrot kosztów ponoszonych przez ewentualne rodziny wspierające związanych z udzielaną przez nie pomocą.
 - 3) prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci - niezbędne jest zabezpieczanie w budżecie Miasta środków na funkcjonowanie dotychczas istniejących placówek wsparcia dziennego oraz utworzenie nowej placówki. W uchwale Nr XLIV/334/2017 Rady Miasta Świnoujście z dnia 31 sierpnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Świnoujście na lata 2017-2027 zmienionej uchwałą Nr LV/408/2018 Rady Miasta Świnoujście z dnia 27

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

lutego 2018 roku przewidziano realizację Projektu A.3 o nazwie: „Utworzenie i prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rejonów ulic: Krzywa, Grunwaldzka, tzw. osiedle zachodnie”.

5. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018”

Zgodnie z zapisami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 przyjętego uchwałą Nr XXIV/204/2016 Rady Miasta Świnoujście z dnia 25 sierpnia 2016 r. monitoring Programu polegał na stałej obserwacji realizacji celów i zaplanowanych działań. Do każdego celu i działania przypisane były odpowiednie wskaźniki umożliwiające monitorowanie realizacji zaplanowanych działań, a tym samym osiągnięcia zamierzonych celów. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu, co roku przedkładał Prezydentowi Miasta sprawozdanie z realizacji Programu.

Z analizy sprawozdań wynika, iż założone działania były realizowane i zmierzały one do: wspierania rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (cel I), przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży (cel II) oraz reintegracji rodzin (cel III).

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

6. Cele programu

Gminny program wspierania rodziny na lata 2019 – 2021				
Cel główny: Wzmocnienie roli i funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin w mieście Świnoujściu.				
Cele szczegółowe	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki	Organy i instytucje odpowiedzialne
I. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych w rodzinach	2019 r.-2021 r.	- liczba rodzin - liczba odmówionych propozycji przyjęcia pomocy, - liczba rodzin, u których wg opinii pracownika socjalnego praca przynosi efekty, - liczba rodzin, których dochód przekracza kryterium dochodowe, - liczba zgłoszeń o objęcie pomocą rodziny, które wpłynęły z innych instytucji	MOPR
	2. Praca z rodziną prowadzona przez asystentów rodziny	2019 r.-2021 r.	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, - liczba rodzin, które	MOPR

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

			zrezygnowały z pomocy asystenta, - liczba rodzin, u których wg opinii asystenta rodziny praca przynosi efekty	
	3. Koordynowanie przez asystenta rodziny poradnictwa, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	2019 r.–2021 r.	- liczba rodzin , u których asystent koordynuje wsparcie	MOPR
	4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego	2019 r.-2021 r.	- liczba udzielonych porad psychologicznych, - liczba rodzin, którym udzielono porad psychologicznych, - liczba udzielonych porad pedagogicznych, - liczba rodzin, którym udzielono porad pedagogicznych, - liczba udzielonych porad prawnych, - liczba rodzin, którym udzielono porad prawnych	MOPR

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

	5. Umożliwianie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	2019 r.-2021 r.	- liczba asystentów rodziny, którzy wzięli udział w szkoleniach, warsztatach itp., - liczba szkoleń/warsztatów, w których wzięli udział asystenci rodziny,	MOPR
	6. Umożliwianie podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzicom i opiekunom (np. „Szkoła dla rodziców”, warsztaty, szkolenia, prelekcje)	2019 r. – 2021 r.	- liczba szkoleń/warsztatów, - liczba uczestników, - liczba osób, które w drodze ankiety ewaluacyjnej potwierdziły wzrost kompetencji wychowawczych	MOPR, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Wydział Edukacji, placówki oświatowe
II. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	1. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym pedagogicznego i psychologicznego, terapii i psychoterapii	2019 r. -2021 r.	- liczba udzielonych porad psychologicznych, - liczba dzieci, którym udzielono porad psychologicznych, - liczba udzielonych porad pedagogicznych, - liczba dzieci, którym udzielono porad pedagogicznych, - liczba dzieci objętych terapią, - liczba dzieci objętych psychoterapią	Placówki oświatowe, MOPR
	2. Rozwój i prowadzenie placówek wsparcia dziennego	2019 r.-2021 r.	- liczba placówek wsparcia dziennego, - liczba miejsc,	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021

			- liczba dzieci uczęszczających do placówek, - liczba dzieci, u których wg opinii pracownika świetlicy nastąpiła poprawa funkcjonowania w szkole, - liczba dzieci, u których wg opinii pracownika świetlicy nastąpiła poprawa funkcjonowania w grupie rówieśniczej, - liczba dzieci, u których wg opinii pracownika świetlicy nastąpiła poprawa funkcjonowania rodziny, - średnia miesięczna frekwencja	placówki wsparcia dziennego
	3. Podjęcie działań mających na celu utworzenie nowej placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rejonu ulic Grunwaldzkiej, Krzywej i „Osiedla Zachodniego”	2019 r.-2021 r.	- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z kosztorysem i koncepcją funkcjonowania, - zawarcie umowy na prowadzenie placówki	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Wydział Inżyniera Miasta

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

	4. Podnoszenie umiejętności i kompetencji prospołecznych dzieci i młodzieży	2019 r.-2021 r.	- liczba programów, - liczba dzieci, - liczba podmiotów, w których realizowane były programy	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPR
III. Reintegracja rodzin	1. Praca socjalna oraz praca asystentów rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny poprzez m.in.: motywowanie do podjęcia edukacji i/lub terapii odwykowej, podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych i akceptowanych społecznie zachowań	2019 r.-2021 r.	- liczba rodziców biologicznych, - liczba odmów podjęcia działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny, - liczba dzieci, które powróciły do rodziców biologicznych	MOPR
	2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego oraz terapii dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2019 r.-2021 r.	- liczba rodziców biologicznych, - liczba udzielonych porad, - liczba prowadzonych terapii	MOPR

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

7. Finansowanie i monitoring

Program finansowany będzie z budżetu Miasta Świnoujście oraz środków zewnętrznych.

Monitoring Programu polegał będzie na obserwacji realizacji celów i zaplanowanych działań. Do każdego działania przypisane zostały odpowiednie wskaźniki pozwalające określić skalę realizowanych poczynąń. Monitoring realizacji programu prowadzony będzie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu. Sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni, będzie składane co roku do końca marca Prezydentowi Miasta.

8. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin. Wskazane w programie propozycje zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. W celu osiągnięcia zamierzonych celów w realizację programu oprócz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Świnoujściu, włączone będą również instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionych właściwej opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowania działań różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Oczekiwanym efektem realizacji programu ma być stworzenie możliwie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka, poprzez oferowanie różnych form pomocy dla rodzin przeżywających problemy w sferze opiekuńczej i wychowawczej. Zakłada on realizację zadań obowiązkowych gminy oraz tych, które zostały uznane za potrzebne i wartościowe. Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości.

UZASADNIENIE

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) nakładają na gminy obowiązek polegający na opracowaniu i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Głównym założeniem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. W programie uwzględniono konieczność wielokierunkowego oddziaływania zarówno na dzieci jak i na ich rodziców czy opiekunów. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców, zwiększenie umiejętności prospołecznych wszystkich członków rodziny oraz praca z rodziną w środowisku lokalnym ma przyczynić się do jej wzmocnienia i prawidłowego funkcjonowania.

Ustawodawca w art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazał, iż rada gminy uchwała gminny program wspierania rodziny, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań gminy w tym zakresie.

Z uwagi na powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.